

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата):

Декан:

(проф. д-р Стоян Маринов)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „УПРАВЛЕНСКА ОТЧЕТНОСТ“;

ЗА СПЕЦ: „Мениджмънт“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 8;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	90	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Десислава Серафимова)

2.
(гл. ас. д-р Бончо Митев)

Ръководител катедра:
„Управление и администрация“ (доц. д-р Добрин Добрев)

I. АНОТАЦИЯ

Основното предназначение на дисциплината “Управленска отчетност” е да разшири специализираните управленски знания на студентите за отчетните информационни системи в организациите. В съдържателно отношение дисциплината се основава на постановките на традиционната управленска отчетност (Management accounting) и тяхното по-нататъшно развитие в съвременните концепции за изследване структурата на приходите и разходите в бизнеса с оглед ефективното вземане на управленски решения.

Дисциплината има за цел да запознае студентите с различни методи и системи за калкулиране себестойността на единица продукт/услуга за нуждите на управленските решения при стратегическо позициониране на фирмата, ценообразуване, планиране на продуктовия микс и др. Акцентира се върху техниките за анализ, планиране и контрол на фирмените разходи по продукти, отделни звена и общо за организацията.

Схващанията за разширяване на управлението на разходите отвъд “традиционните обекти на управленското счетоводство” се илюстрират чрез съвременни постановки като системата ABC (Activity-Based Costing) за калкулиране въз основа на дейностите, методът ABM (Activity-Based Management), анализ на дейностите и разходите по веригата на стойността, управление на разходите при прилагане на системата JIT и др.

Студентите могат да прилагат придобитите нови знания от дисциплината „Управленска отчетност” в процеса на вземане на стратегически управленски решения, свързани с управление на продуктовия микс, процеса на ценообразуване, бюджетиране и контрол на разходите, създаване и поддържане на фирмени конкурентни предимства и др

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СУ	ЛУ
ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ В УПРАВЛЕНСКА ОТЧЕТНОСТ		1	2	
1.1	Същност на дисциплината “Управленска отчетност”	½	1	
1.2	Европейско-континентален и англосаксонски модел за определяне на разходите – предпоставки за възникване, същност и приложение	½	1	
ТЕМА 2. ИЗСЛЕДВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА РАЗХОДИТЕ		3	4	
2.1	Същност и класификация на разходите за целите на анализа на вътрешнофирмената дейност	1	2	
2.2	Методи за изследване изменението на разходите	2	2	
ТЕМА 3. АНАЛИЗ НА РАЗХОДИТЕ, ОБЕМА И ПЕЧАЛБАТА ПРИ ВЗЕМАНЕ НА УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ		3	2	
3.1	Анализ на разходите, обема и печалбата при вземане на управленски решения – характеристика на CVP-анализа	1	1	
3.2	Прилагане на инструментариума на CVP-анализа при вземане на управленски решения за ценообразуване на продуктите, определяне на критичен обем продажби и др.	2	1	
ТЕМА 4. ПРИЛАГАНЕ НА МОДЕЛИТЕ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ОПЕРАЦИИТЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА РАЗХОДИТЕ		2	4	
4.1	Роля на моделите при решаване на проблемите на управление на разходите	½	1	

4.2	Техники за прилагане на моделите	½	1	
4.3	Информация за вземане на управленски решения в условия на риск и несигурност	1	2	
ТЕМА 5. ТРАДИЦИОННИ МЕТОДИ И СИСТЕМИ ЗА КАЛКУЛИРАНЕ СЕБЕСТОЙНОСТТА НА ПРОДУКТИТЕ		3	4	
5.1	Калкулация и видове калкулации	1	2	
5.2	Традиционни методи за калкулиране себестойността на продуктите и услугите	1	1	
5.3	Традиционни системи за калкулиране на себестойността на продуктите и услугите	1	1	
ТЕМА 6. ПЛАНОВА КАЛКУЛАЦИЯ НА СЕБЕСТОЙНОСТТА НА ЕДИНИЦА ПРОДУКЦИЯ ПРИ ТРАДИЦИОННОТО УПРАВЛЕНСКО СЧЕТОВОДСТВО		6	4	
6.1	Същност и обща характеристика на стандартите за разходи	1	1	
6.2	Технология за изработване на стандарти за преки разходи за материали и за преки разходи за труд	2	1	
6.3	Технология за изработване на стандарти за режийни разходи	2	1	
6.4	Технология за изработване на стандарти за административни и продажбени разходи	1	1	
ТЕМА 7. СЪВРЕМЕННИ МЕТОДИ ЗА КАЛКУЛИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ		2	2	
7.1	Същност и приложение на метода ABC (Activity-Based Costing) в производствената сфера	1	1	
7.2	Приложение на метода ABC (Activity-Based Costing) в сферата на услугите	1	1	
ТЕМА 8. БЮДЖЕТЕН ПРОЦЕС		4	2	
8.1	Основи на бюджетния процес на организациите – характеристика на главния бюджет и фази на бюджетния процес	2	1	
8.2	Характеристика на подходите за бюджетиране: приходно бюджетиране, бюджет на нулева база, бюджетиране на база дейности.	2	1	
ТЕМА 9. ОТЧИТАНЕ НА РАЗХОДИТЕ В УПРАВЛЕНСКОТО СЧЕТОВОДСТВО		2	2	
9.1	Същност и основни изисквания при отчитане на разходите. Характеристика на операциите при отчитане на разходите в управленското счетоводство.	1	1	
9.2	Изготвяне на отчетни калкулации в управленското счетоводство	1	1	
ТЕМА 10. КОНТРОЛ НА РАЗХОДИТЕ		2	2	
10.1	Същност и цели на контрола на разходите в управлението на организациите	1	1	
10.2	Видове контрол на разходите	1	1	
ТЕМА 11. ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ		2	2	
11.1	Същност и предназначение на разходните информационни системи	1	1	
11.2	Изграждане на информационни системи за управление на разходите	1	1	
ОБЩО ЧАСОВЕ		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Казуси и задачи	5	50
1.2.			
1.3.			
1.4.			
Общо за семестриален контрол:		5	50
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит – тест с отворени и затворени въпроси	1	40
Общо за сесиен контрол:			
Общо за всички форми на контрол:		6	90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Герганов, Георги, Виолета Блажева. Управленска отчетност: Информационно осигуряване на стопанското управление за разходите на предприятието. Свищов: Акад.изд. „Ценов“ при Стоп.академия „Д. А. Ценов“. 2012

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Александрова, Недялка и др. Управленско счетоводство. Сборник от задачи и тестове. Варна: Изд. „Наука и икономика“, 2014
2. Бонев, Ж. Себестойност на продукцията: същност, отчитане, анализ. София, Персонал Консулт. 2004
3. Илиев, Георги. Управленско счетоводство. Свищов: Акад. изд. „Ценов“, 2012
4. Йонкова, Бойчинка. Управленски анализи и счетоводство. София: Унив. изд. Стопанство, 2009
5. Каплан. Р., Д. Нортън. Балансирана система от показатели за ефективност. Как да превърнем стратегията в действие. Превод. София, Класика и стил. 2005.
6. Личев, И., Д. Серафимова. Сборник от задачи по управление на операциите и управление на разходите. Варна, УИ на ИУ–Варна, 2001
7. Нешева-Кьосева, Нинел. Въведение в екологичното и социалното счетоводство. София, Изд. на НБУ, 2014
8. Павлова, М. Управленско счетоводство. София, Ромина, 2001
9. Симеонов, О. Контролинг. София, Тракия-М. 2001.
10. Трифонов, Тр. Системи и методи за анализ на разходите и калкулиране на себестойността. София, Тракия, 2003
11. Трифонов, Трифон. Управленско счетоводство. София: Унив. изд. Стопанство, 2009
12. Шопов, Д. Управление на работната заплата. София, Стопанство, 1997.
13. CAM-I. The CAM-I Glossary of Activity-Based Management, Edited by Norm Raffish and Peter B. Turney, Arlington: CAM-I, 1991
14. Cooper, R., R. Kaplan. The Design of Cost Management Systems. Text and Cases. Prentice Hall, New Jersey, 1999